

PARTICIPATORNI PRORAČUN

**Soodločanje občanov pri porabi
javnih sredstev**

Kazalo:

Kaj je participatorni proračun?	3
Udeležanje participatornega proračuna	6
Sredstva	9
Zakaj potrebujemo participatorni proračun?	11
Participatorni proračun po svetu	15
Pomisliki in porajanje dvomov	19

Kaj je participatorni proračun?

Participatorni proračun je učinkovita metoda vključevanja prebivalk in prebivalcev v odločanje o javnih finančah, tako da o porabi dela proračunskih sredstev soodločamo prebivalke in prebivalci.

Uzavestiti moramo dejstvo, da je predstavniška demokracija, kot jo poznamo v Sloveniji, le eden izmed načinov, s katerim voljo in potrebe prebivalk in prebivalcev prevajamo v politične odločitve na lokalni oz. državni ravni. Na lokalni ravni v idealni obliki takšnega političnega sistema, izvoljeni predstavniki ljudstva – mestne svetnice in mestni svetniki, ki v mestnem svetu zastopajo interese določenega dela prebivalstva, sprejemajo odločitve in s tem posredno zadovoljujejo potrebe ljudi, ki jih predstavljajo.

Dejansko stanje v Sloveniji je, žal, pogosto velikokrat precej drugačno in izpremenjeno od idealnega modela demokracije. Uveljavljanje politične volje ljudstva je postalo le veliko tržišče, kjer mestne svetnice in mestni svetniki trgujejo s svojimi glasovi, pri glasovanju poslušajo navodila svoje stranke ali zasledujejo povsem parcialne interese. Voljo ljudi se ob tem pogosto pušča ob strani. Odločitve se sprejemajo v ozkih skupinah ljudi in mnogokrat se interese teh skupin postavlja pred interese širše skupnosti, pa naj bo to zaradi nepozna-

vanja dejanskih potreb skupnosti, nestrokovnosti, političnega trgovanja ali koruptivnih dejanj. Zato je treba odločevalsko moč demokratično prerazporediti!

Participatorna demokracija, za razliko od predstavniške, iz procesa prenosa ljudske volje v politične odločitve izvzame vse posrednike, obenem odločitve sprejemamo vsi in ne več zgolj ozke skupine ljudi. Prebivalke in prebivalci smo namreč tisti, ki vemo, kaj najbolj potrebujemo. Mi sami smo strokovnjaki lastnih potreb – sami vemo kaj potrebujemo in s čim bi te potrebe zadovoljili.

Skupna značilnost vseh oblik instituta participatornega proračuna je vključevanje in sodelovanje širših množic, neizvoljenih državljanek in državljanov, posameznic in posameznikov, pri soodločanju o porabi in razdeljevanju finančnih sredstev.

Postopek dodeljevanja finančnih sredstev mora zadovoljiti pet meril, da ga lahko imenujemo participatorni proračun. In sicer, da v postopku participatornega proračuna razporejamo **javna sredstva**. Nadalje, da je o razporejanju teh sredstev moč **razpravljati**. Postopek mora biti **institucionaliziran**, ponovljiv, da ne gre le za enkratni dogodek, kot na primer sestanek z občankami in občani ali referendum, temveč redno obliko soodločanja o porabi proračunskih sredstev. Vse aktivnosti, ki so del postopka, kot na primer javne razprave ali sestanki, morajo biti **aktivno podprte** s strani oblasti. Obenem mora participatorni proračun imeti **vidne učinke** o katerih moramo biti prepričani že med samim procesom – investicija mora biti izvedljiva in primerno ovrednotena.

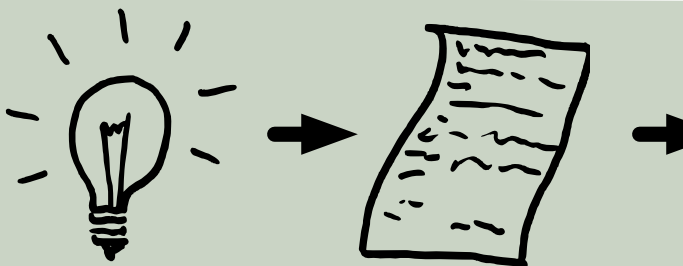
V procesu participatornega proračuna občanke in občani sami določimo katere investicije so v skupnosti najnujnejše. Sposobni smo poslušati in slišati drugo stran ter sooblikovati predloge in sprejemati skupne odločitve. S procesom participatornega proračuna tako realizirane odločitve in izbrane investicije, kar se da natančno in konkretno, odgovarjajo na potrebe

skupnosti, zato je takšen model soupravljanja z javnimi sredstvi dober način aktivnega vključevanja prebivalstva v politično odločanje.

Udejanjanje participatornega proračuna

Politično odločanje, kjer ni posrednikov v procesu ugotavljanja potreb in zadovoljevanjem le-teh in kjer je moč odločanja razpršena in ne poteka zgolj v ozkih interesnih skupinah, je ključnega pomena za uveljavljanje politične volje ljudi.

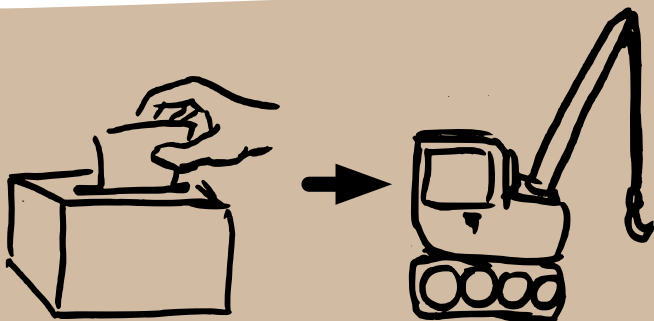
Z institutom participatornega proračuna, ki je inovativna metodologija vključevanja občanek in občanov pri odločanju o javnih finančah, občanke in občani sodelujemo o porabi dela proračunskih sredstev v občini.

V praksi bomo občanke in občani skozi vso leto imeli možnost, da predlagamo projekte, za katere menimo, da so potrebni v naši mestni četrti oz. krajevni skupnosti. Te predloge bomo posredovali uradu na mestni občini, s pomočjo katerega bomo projekte pripravili in ovrednotili. Vsi tako oblikovani predlogi bodo sestavljali listo projektov – enkrat letno bomo občanke in občani z glasovanjem odločili, kateri bodo izvedeni.

Lista predlaganih projektov bo vselej javno dostopna, tako na občini kot tudi na občinski spletni strani. Na listi bo navedeno ime projekta, ime predlagatelja, ocenjena vrednost ter časovni okvir izvedbe. Na ta način bo oblikovanje liste projektov pregledno, jasno in razumljivo.

Na ravni vsake mestne četrti in krajevne skupnosti se bo enkrat letno sklical zbor občanov na katerem bomo

občanke in občani izbirali med predlaganimi investicijskimi projekti. Vsaka občanka in vsak občan bo imel na voljo pet glasov, ki jih bo lahko podelil tistim petim projektom, za katere meni, da so najpomembnejši. Tako bo oblikovan prednostni seznam projektov – od tistega z največ do tistega z najmanj prejetimi glasovi. Iz tega seznama bo za izvedbo izbranih toliko projektov, da bodo porabljena vsa razpoložljiva sredstva.

Investicijske projekte izbrane na zboru občanov bo mestna uprava zavezana uveljaviti pri razporejanju investicijskih sredstev in bo hkrati odgovorna, da se izbrani projekti ob sodelovanju z občankami in občani tudi izpeljejo. Občinske strokovne službe bodo v sodelovanju z občankami in občani dokončno izbrane projekte pripravile v skladu z zakonskimi določili in izbrale izvajalca.

Sredstva

Občinski proračun je natančno razdeljen finančni načrt javnih prihodkov in odhodkov lokalne skupnosti za obdobje enega leta. Predstavlja okvir delovanja, v katerem se zadovoljujejo javne potrebe. Sredstva se porabljajo tako, da se doseže optimalno zadovoljevanje potreb skupnosti. Znatno del proračuna porabimo, da zadostimo zahtevam, ki jih nalaga Zakon o lokalni samoupravi ter da mesto poravnava morebitne druge obveznosti kot so plačevanje obresti, plačevanje zakonskih kazni itd. Preostala sredstva so del t.i. investicijskega proračuna, ki obsega približno 20 % vseh sredstev, in so praviloma namenjena izvedbi večjih projektov.

Z institutom participatornega proračuna občanke in občani odločamo o tem, za katere projekte se porabi del proračuna, ki ga mestni svet nameni institutu participatornega proračuna iz investicijskega dela proračuna. Skupni znesek oz. delež investicijskega proračuna, ki bo namenjen za institut participatornega proračuna bo vsako leto določil mestni svet. Mestne četrti in krajevne skupnosti bodo lahko s konsenzom sprejele odločitev o razdelitvi teh sredstev. V kolikor se ne bodo uspele dogovoriti, bodo sredstva med mestne četrti in krajevne skupnosti razdeljena glede na število prebivalcev.

Izkušnje iz tujine kažejo, da se lokalne skupnosti sprva težko dogovorijo o delitvi sredstev po drugačnem ključu kot po številu prebivalcev. Po približno 5 letih pa se v večini mest, ki uporabljajo institut participatornega proračuna zgodi pojav, ki ga stroka imenuje inverzija prioritet. Občanke in občani spoznajo, da je takšen način soodločanja o porabi javnih sredstev dolgoročna oblika participacije in se zavejo pomena razvoja mesta kot celote. Obenem pokažejo tudi večjo sposobnost empatije do prebivalcev manjših, pogosto depriviliganiranih in manj razvitih lokalni skupnosti. Sredstva se v teh mestih, med posamezne skupnosti, delijo po drugačnem ključu, tako da se manj razvitim, degradiranim ali drugače depriviligiranim skupnostim namenja večji delež, kot bi ga prejele glede na število prebivalcev.

Zakaj potrebujemo participatorni proračun?

Navzven odprt sistem, ki je obrnjen k ljudem, je izjemnega pomena za aktivacijo prebivalk in prebivalcev, njihovo višjo stopnjo obveščenosti in medsebojno povezanost.

Tako Svetovna banka, kakor tudi Organizacija združenih narodov sta prišli do zaključkov, da soodločanje o porabi proračunskih sredstev zelo omeji korupcijo in vpliv škodljivih interesov na izbiro investicijskih prioritet, bistveno dviguje kvaliteto življenja v mestu, znižuje socialne in razvojne razlike med različnimi predeli skupnosti in pospešuje gospodarsko rast. Raziskave učinkov participatornega proračuna kažejo boljše rezultate tam, kjer je delež proračuna, ki se ga prepusti v upravljanje prebivalkam in prebivalcem, večji. Bolj kot je način odločanja na zborih prebivalk in prebivalcev vključujoč in demokratičen, boljši so rezultati za mesto. S tem, ko ni več popolne centralizacije odločevalske moči in ta ni omejena na zgolj ozek krog ljudi, ampak so občanke in občani neposredno vključeni v proces odločanja, se poleg očitnega, da se bolje zadovoljujejo njihove potrebe, zgodijo še številni posredni učinki.

Zvišanje stopnje demokratičnosti družbe

Demokratičnost družbe lahko merimo na podlagi raz-

ličnih značilnosti političnega sistema, ki jih na grobo razvrščamo v pet kategorij – volilni sistem in pluralizem, državljanske svoboščine in pravice, delovanje vlade, politična participacija in politična kultura. S participatornim proračunom neposredno odgovarjamo na zvišanje politične participacije, ki jo lahko merimo tudi z odražanjem javne volje v javnih politikah, saj se volja občank in občanov v nepopačeni obliki pretaplja v proračunske postavke. Raziskave kažejo, da takšno omogočanje neposrednega sodelovanja občank in občanov pri oblikovanju in pripravi proračuna ter možnosti vplivanja na proračun povečajo zaupanje prebivalstva v demokratične institucije.

Krepitev skupnosti

Institut participatornega proračuna krepi skupnost, ki jo povezuje skupni interes – odgovornost do lastnega okolja, mesta, kjer sobivajo. Ker projekti, ki so izglasovani rešujejo težave v skupnosti, je neizbežen dialog, kjer skupnost težave prepozna in oblikuje možne rešitve. Tako se med ljudmi krepi zavedanje, da ne moremo drug brez drugega, da ne moremo delovati sami, kot osamela enota, da je treba sodelovati, če želimo, da naša izražena skupna potreba ugleda luč realizacije preko instituta participatornega proračuna. Zavedanje, da so problemi, ki jih naslavljammo res problem širše skupine ljudi in da so rešitve, ki jih predlagamo v prid čim večjemu številu ljudi, je eden izmed pokazateljev krepitve skupnosti. Posameznice in posamezniki oza-

veščajo in si povrnejo zavest o drugih, saj se individualizacija v procesu skupnega delovanja ne more dogoditi na škodo drugih.

Krepitev družbene pravičnosti

Medtem ko se skupnost vztrajno krepi, se hkrati senzibilizira – uveljavlja se družbena pravičnost. Ljudje razvijajo občutljivost za druge in so vse bolj solidarni. Pri svojih odločitvah ne gledajo več zgolj na zadovoljevanje lastnih potreb, temveč razmišljajo onkraj svojega dvorišča, svoje ulice, svoje mestne četrti. Prevladajo dejanske potrebe, tiste prioritete, ki zagotavljajo dostojanstveno in dostojno življenje v lastnem, lokalnem okolju v katerem živimo. Različni deli mesta se več ne razvijajo neenakomerno, dotedanje razlike v razvitosti se začnejo zmanjševati. Sčasoma se začne celo več investirati v območja, ki so manj razvita z namenom zmanjševanja razlik med predeli mesta.

Izobražena skupnost

V kolikor želimo ustrezno pripraviti projekt, ki ga bomo izbrali preko instituta participatornega proračuna, bomo morali izmenjavati znanja in izkušnje. Na ta način se bo raven izobraženosti zvišala, to pomeni, da se bomo morali vključevati v obstoječi sistem in se neformalno izobraževati. Spoznavali bomo postopke lokalne samouprave, podrobnosti o mestnem proračunu, (se) informirali o stanju v lastnih in drugih mestnih četrtih ali krajevnih skupnostih, sodelovali pri oblikova-

nju investicijskih predlogov ter sodelovali z občinskimi strokovnimi službami. Vse to nas polnomoči in nam omogoča širše sodelovanje v družbenih procesih.

Transparentnost porabe javnih sredstev

Uveljavljanje volje ljudi preko instituta participatornega proračuna zagotavlja višjo stopnjo transparentnosti razpolaganja z javnimi sredstvi. Znan je način kako se sredstva razdelijo, algoritem razporejanja sredstev po oblikovani prioritetni listi je javno dostopen in ga ni mogoče spreminjati, tako da manipulacije skorajda niso mogoče. Razdeljevanje sredstev ne poteka več „za zaprtimi vrati“, ampak je izbira javna.

Učinkovitost porabe javnih sredstev

Potrebe skupnosti, prebivalk in prebivalcev mesta, se zadovoljujejo takrat, ko se pojavijo. Občanke in občani najbolje poznamo lastne potrebe, zato je sredstva porabljen tako „kot je treba“ – namen je zadovoljevanje potreb občanek in občanov ter zviševanje kvalitete življenja prebivalk in prebivalcev mesta.

Pomembnost vključevanja javnosti v odločevalske procese terja obveščene, odgovorne in povezane posameznike in posameznice, saj lahko le tako tvorimo povezano, ubrano skupnost. Participatorna demokracija z izvzemanjem posredniškega elementa pri prenosu volje v politične odločitve pomeni strukturno spremembo v družbeno-političnem sistemu, ki ga poznamo v Sloveniji.

Participatorni proračun po svetu

Participatorni proračun je prvo uvedlo mesto Porto Alegre v Braziliji leta 1989. Pozitivni učinki in različne prakse participatornega proračuna po svetu kažejo zelo spodbudne rezultate. Danes ga izvaja že preko 1500 mest, delov mest ter nekaj provinc in zveznih držav.

Čeprav se je participatorni proračun selil v Evropo že relativno hitro, leta 1994 ga je uvedlo mesto Grottammare v Italiji, se je velik razcvet zgodil po letu 2000. Tega leta je namreč prav Porto Alegre gostil World Social Forum, kjer se je več kot 6000 udeleženk in udeležencev lahko na lastne oči prepričalo o uspešnem delovanju inovativne metodologije participatornega proračuna. Svoje ugotovitve so prenesli v lastno lokalno okolje, uvajanje instituta participatornega proračuna pa se od tega leta po svetu hitro širi. V Evropi ga tako uporablja že več kot 300 mest ali delov mest, od takih z nekaj tisoč prebivalci pa vse do velemest kot so Rim, Berlin, Pariz, London, Madrid ali Lizbona.

Pomembno je vedeti, da uporabljeni modeli participatornega proračuna niso povsod enaki, čeprav so si načela in institucionalni mehanizmi podobni. Razlike med modeli participatornega proračuna so odziv na posebno politično, družbeno in gospodarsko okolje posameznih mest in držav.

Oblike participatornega proračuna se razlikujejo od mesta do mesta in so vselej prilagojene na lokalno zakonodajo in politično oz. kulturno okolje. Skoraj zagotovo lahko rečemo, da je izvedba v vsakem mestu drugačna, vendar v Evropi prepoznavamo šest "tipičnih" modelov. Vsak izmed njih ima svoje posebnosti, prednosti, kot tudi slabosti. Različni načini in izvajanje so prilagojeni lokalnim značilnostim in potrebam ter so, seveda, odvisni od višine sredstev s katerimi (so) upravljajo prebivalke in prebivalci in od načina dodeljevanja le-teh.

Poznamo naslednje modele participatornega proračuna:

- **Porto Alegre prilagojen za Evropo** – ta oblika v kar največji meri odločanje preda v roke občankam in občanom. Projekti se vsakoletno financirajo iz proračuna, pri čemer občanke in občani predlagajo projekte in jih tudi izberejo, organi lokalne samouprave pa se zavežejo, da bodo odločitve občank in občanov izpeljali. Prav zaradi tega, ker preda največji delež moči v roke občank in občanov dosega tudi najboljše učinke.
- **participacija organiziranih interesov** deluje zelo podobno prejšnjemu modelu, modelu Porto Alegre prilagojenem za Evropo, vendar s to razliko, da projekte predlagajo in izberejo organizacije civilne družbe, torej nevladne organizacije. Ta model sicer dosega dobre rezultate, vendar ni vključujoč za občanke in občane.

- **skupnostna sredstva na lokalnem nivoju** – tudi ta model je nastal na podlagi modela Porto Alegre prilagojenega za Evropo, vendar s to ključno razliko, da se sredstva v proračunu ne zagotavljajo vsako leto. Namesto tega se sredstva dodelijo za reševanje specifičnih problemov, na primer pomanjkanje rekreativnih površin, v obliki enkratnih zneskov. Sredstva se nato porabijo tako kot predlagajo in izberejo občanke in občani. Tudi ta model prinaša rezultate, vendar zaradi načina dodeljevanja sredstev naslavlja le tiste težave v mestu, ki se identificirajo na državnem nivoju.
- **javno-zasebna pogajalska miza** – pri tej obliki je odločevalska moč v rokah večjih gospodarstvenih akterjev, kjer podjetja donirajo določen znesek v občinski proračun in s tem pridobijo pravico odločanja o večjem delu proračuna. Ta model občanov ne vključuje, zato rezultati niso spodbudni v smislu dviga življenjskega standarda in/ali zmanjševanja neenakosti.
- **posredna participacija** je model, ki temelji na posvetih s prebivalkami in prebivalci – mestne oblasti sklicujejo sestanke s prebivalkami in prebivalci, ki sporočijo svoje težave in zahteve. Mestne oblasti tako pridobljena mnenja interpretirajo in jih uporabijo pri oblikovanju investicijskih načrtov. Velika pomanjkljivost tega modela je, da zahteve niso vezujoče za mestne oblasti, te jih lahko upoštevajo ali pa tudi ne.

- **konsultacija pri javnih financah** je oblika pri kateri lokalni politiki poimensko povabijo prebivalke in prebivalce na sestanek, na katerem nato debatirajo o lastnih investicijskih načrtih. Slabost tega modela je, da občanke in občani niso tisti, ki prepoznajo in opozorijo na težave in zanje predlagajo rešitve, ampak to „namesto njih“ naredi lokalni politik. Politik lahko namreč na diskusijo povabi občanke in občane za katere ve, da se bodo strinjali z njegovim načrtom in tako ustvari iluzijo širše participacije, ki je le krinka njegove agende.

Model, ki ga predlagamo za Mestno občino Maribor, spada v kategorijo Porto Alegre prilagojen za Evropo, ki je prilagojen slovenski zakonodaji in lokalni specifiiki. Zanj smo se odločili, ker prinaša najboljše rezultate. Obenem takšen način vključevanja omogoča vse poprej naštete posredne učinke – višjo stopnjo demokratičnosti družbe, krepitev skupnosti, uveljavljanje družbene pravičnosti, porast neformalne izobraženosti prebivalk in prebivalcev z različnih področij, višjo stopnjo transparentnosti pri razporejanju javnih sredstev in učinkovito porabo javnih sredstev. Občina oz. občinska uprava mora ponovno postati servis občankam in občanom. Zato moramo odločevalsko moč razpršiti!

Pomisleki in porajanje dvomov

Kakšna je zakonska podlaga?

Slovenska zakonodaja instituta participatornega proračuna še ne pozna. Pri pripravi predloga smo zato uporabili načine vključevanja prebivalk in prebivalcev, ki že obstajajo v naši zakonodaji in jih nadgradili z elementi, ki jih naša zakonodaja sicer ne definira, vendar jih tudi ne prepoveduje.

Glavna prepreka takšnega načina neposrednega odločanja je ustava, ki državljankam in državljanom prepoveduje sprejemati odločitve glede proračuna in drugih finančnih politik v državi in občinah. Zaradi tega je, v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi, tudi v našem predlogu sprejemanje proračuna še vedno v pristojnosti mestnih svetnic in svetnikov. Pri našem konceptu se bodo mestne svetnice in mestni svetniki zavezali, da bodo pri sprejemanju proračuna upoštevali izraženo voljo občank in občanov. To pa je v skladu z zakonom, ki dovoljuje svetnicam in svetnikom uporabo kakršnekoli metode pri sprejemanju proračuna. Na ta način občanke in občani funkcionalno odločajo, čeprav je formalno pravna moč odločanja še vedno v rokah svetnic in svetnikov.

Pravno orodje, ki smo ga izbrali, za legalno in legitimno izražanje volje občank in občanov, je že v Zakonu

o lokalni samoupravi opredeljen zbor občanov, ki se lahko izvede za celo občino ali samo za ožje dele občine. Za izvedbo zbora občanov je potrebno preveriti status udeleženke ali udeleženca, tako da se ga lahko udeležijo samo občanke in občani. Na zboru občanov se nato glasuje za predhodno predlagane projekte. Iz rezultatov glasovanja se izoblikuje prioriteta lista, ki legitimno izkazuje voljo občank in občanov.

Zakon o javnih financah določa, da morajo biti projekti, za katere se bodo namenila proračunska sredstva, že znani. To smo upoštevali pri oblikovanju predloga. Znesek, ki bo na voljo, tako v trenutku, ko se bo glasovalo za projekte, še ne bo znan. Svetnice in svetniki se bodo zavezali, da bodo upoštevali izraženo voljo občank in občanov pri sprejemanju prihodnjega proračuna. Sledil bo postopek participatornega proračuna, ki bo potekal vse leto, šele pri naslednjem proračunu pa bo znano, koliko sredstev bo namenjenih za izvedbo projektov.

V takšni obliki je institut participatornega proračuna v skladu z vsemi zakonskimi določili slovenske zakonodaje.

Ali nas ne bo premalo?

Participatorni proračun se uspešno izvaja tako v majhnih vaseh kot tudi v velemestih. Uspeh nikakor ni odvisen od velikosti mesta, pomembno pa je, da se

občanke in občani procesa udeležujemo v čim večjem številu. Trend je, da udeležba pri snovanju in izbiri projektov počasi, a vztrajno narašča, saj je ključnega pomena spoznanje, da lahko prebivalke in prebivalci sami vplivajo na razporeditev skupnih sredstev in te naloge več ne prepuščajo le političnim strankam in ozkim interesnim skupinam.

Izkušnje iz tujine kažejo, da se v uspešen proces participatornega proračuna vključuje od 3-5 % občank in občanov. Ko bo participatorni proračun "zaživel", bo tako pri oblikovanju predlogov v Mariboru namesto 45 ljudi (mestnih svetnikov in svetnic), kot je temu sedaj, po predvidevanjih sodelovalo 3300 občank in občanov.

Ampak jaz nisem strokovnjak/inja!

Proces izbire projektov poteka po sistemu volitev in tako kot na volitvah, tudi tukaj ni potrebno nobeno strokovno znanje. Potrebno pa je prepoznavanje, izražanje in utemeljevanje lastnih potreb, interesov in želja.

Participatorni proračun ni omejen le na izbiranje med možnostmi, ki nam jih ponudi nekdo drug, temveč sočasno omogoča ustvarjanje lastnih možnosti izbire. Če želimo predlagati enega izmed projektov, ki bodo predmet procesa izbiranja, postane vključevanje strokovnjakinj in strokovnjakov neizogibno. Še vedno ni potrebno, da smo sami strokovnjaki z vseh relevantnih

področij, morali pa bomo predlog uskladiti z občinskimi strokovnimi službami, ki nam bodo pri pripravi predloga nudile pomoč.

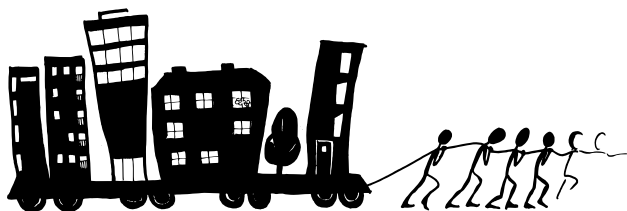
Kaj to pomeni za našo skupnost?

Občanke in občani bomo pridobili pravico odločilno vplivati na del mestnega proračuna, kar pomeni več svobode odločanja, a tudi več obveznosti sodelovanja in večjo odgovornost za skupnost. Nikomur se ni potrebno udeležiti oblikovanja participatornega proračuna, prav tako kot nihče ni prisiljen v udeležbo na volitvah. A zavedati se moramo, da z našo neudeležbo prepuščamo odločitve drugim, kar prinaša določeno stopnjo odgovornosti za posledične rezultate.

Participatorni proračun nam daje pomembno priložnost, da se povežemo in skupaj prepoznavamo ter rešujemo probleme, s tem pa skupaj izboljšujemo okolje v katerem živimo in zvišujemo kvaliteto življenja v mestu.

Odločaj o mestu!

PARTICIPATORNI PRORAČUN

Priprava: Pobuda Odločaj o mestu

Naklada: 2000

Kraj in leto izdaje: Maribor, junij 2014

Ubrana skupnost.

Krepitev samoorganiziranih četrtinskih skupnosti za neposredno demokracijo in sodelovanje o razvoju skupnosti

Izdelava brošure je podprta s sredstvi
finančnega mehanizma
EGP 2009 -2014.